

Koncepcia územného rozvoja Slovenska – 2001

Závazná časť

Bratislava, december 2001

Závazná časť

Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001

Pri riadení využitia a usporiadania územia Slovenskej republiky je potrebné dodržať tieto záväzné zásady a regulatívy:

1. **V oblasti medzinárodných súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:**
 - 1.1. Upevňovať priame väzby na jednu z hlavných európskych urbanizačných osí v smere Stuttgart – Ulm – Mníchov – Salzburg/Linz – Viedeň/Bratislava – Budapešť – Belehrad, a to najmä prepojeniami v oblasti Bratislavy a pozdĺž toku Dunaja,
 - 1.2. Rozvíjať ťažiská osídlenia a sídla pozdĺž spojnic
 - katowickej a viedenskej aglomerácie,
 - katowickej a budapeštianskej aglomerácie,
 - 1.3. Upevňovať sídelné väzby považských ťažísk osídlenia a považského sídelného pásu na paralelný sídelný pás v ČR,
 - 1.4. Rozvíjať bratislavsko – trnavské ťažisko osídlenia ako súčasť vyššej celoeurópskej aglomerácie Viedeň – Bratislava – Győr s dominantným centrom tvoreného hlavným mestom Bratislava ako jedným z jadier tejto európskej rozvojovej aglomerácie,
 - 1.5. Rozvíjať košicko – prešovské ťažisko osídlenia ako ťažisko osídlenia celého Karpatského euroregiónu,
 - 1.6. Vytvárať nadnárodnú sieť spolupráce medzi jednotlivými mestami, regiónmi a ostatnými aktérmi územného rozvoja v SR a okolitých štátoch, s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce,
 - 1.7. Rozvíjať dotknuté sídla na trasách multimodálnych koridorov, predovšetkým v uzloch križovania týchto koridorov v smere sever–juh a západ–východ,
2. **V oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:**

Základná koncepcia

- 2.1. Formovať základnú makrokoncepciu sídelných štruktúr Slovenskej republiky v smere vytvárania polycentrickej siete ťažísk osídlenia a miest, ktorých prepojenia budú podporované rozvojovými osami. Rozvojom polycentrickej sídelnej štruktúry sledovať naviazanie sa na celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru prostredníctvom medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov.

- 2.2. Podporovať rozvoj osídlenia vo východnej časti republiky s dominantným postavením košicko – prešovskej aglomerácie, s nadväznosťou na michalovsko – vranovsko – humenské ťažisko osídlenia a s previazaním na sídelnú sieť v smere severopovažskej a južnoslovenskej rozvojovej osi.
- 2.3. Podporovať v strednej časti republiky, v záujme vytvorenia celoštátne homogénneho a medzinárodne konkurenčného sídelného prostredia, rovnomerne rozložený systém osídlenia miest a vytvorenie vzájomného prepojenia žilinsko – martinského, banskobystricko – zvolenského ťažiska osídlenia s tým, aby sa v južnej časti Slovenskej republiky podporilo vytvorenie centier a lučenecko – rimavskosobotského ťažiska osídlenia, ktoré bude rovnocenné ostatným, a ktorého vzájomné prepojenie bude plne podporovať a zabezpečovať rozvoj celého stredojužného územia republiky.
- 2.4. Podporovať predpoklady vytvorenia homogénneho bratislavsko – trnavsko – nitrianskeho ťažiska osídlenia medzinárodného významu s prepojením na najvyššiu európsku polycentrickú sústavu aglomerácií a miest
- 2.5. Zabezpečovať rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia Slovenskej republiky.
- 2.6. Formovať sídelnú štruktúru na celoštátnej a nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov.

Centrá osídlenia

- 2.7. Podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:
- 2.8. Podporovať rozvoj špecifických centier:
 - mesto Bratislava, ako špecifické centrum plniace funkcie hlavného mesta štátu a centra európskeho významu,
 - mesto Košice, ako centrum plniace medzinárodné a celoštátne funkcie so zohľadnením postavenia rozhodujúceho/najvýznamnejšieho centra Karpatského euroregiónu,
- 2.9. Podporovať rozvoj centier prvej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu:
 - Banská Bystrica
 - Nitra
 - Prešov
 - Žilina

- 2.10. Podporovať rozvoj centier prvej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu:
- Martin
 - Poprad
 - Trenčín
 - Trnava
- 2.11. Podporovať rozvoj centier druhej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu:
- Bardejov
 - Dunajská Streda
 - Komárno
 - Liptovský Mikuláš
 - Michalovce
 - Piešťany
 - Prievidza
 - Spišská Nová Ves
 - Čadca
 - Humenné
 - Levice
 - Lučenec
 - Nové Zámky
 - Považská Bystrica
 - Ružomberok
 - Zvolen
- 2.12. Podporovať rozvoj centier druhej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu:
- Brezno
 - Rimavská Sobota
 - Topoľčany
 - Vranov nad Topľou
 - Kežmarok
 - Púchov
 - Rožňava
 - Trebišov
- 2.13. Podporovať rozvoj centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu:
- Bánovce nad Bebravou
 - Hlohovec
 - Levoča
 - Nové Mesto nad Váhom
 - Pezinok
 - Senica
 - Snina
 - Svidník
 - Dolný Kubín
 - Galanta
 - Malacky
 - Partizánske
 - Skalica
 - Stará Ľubovňa
 - Šaľa
 - Žiar nad Hronom
- 2.14. Podporovať rozvoj centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu:
- Banská Štiavnica
 - Bytča
 - Dubnica nad Váhom
 - Handlová
 - Kremnica
 - Bojnice
 - Detva
 - Gelnica
 - Ilava
 - Kysucké Nové Mesto

- Liptovský Hrádok
- Modra
- Námestovo
- Sabinov
- Sereď
- Šamorín
- Trenčianske Teplice
- Tvrdošín
- Vysoké Tatry
- Medzilaborce
- Myjava
- Revúca
- Senec
- Stropkov
- Štúrovo
- Turčianske Teplice
- Veľký Krtíš
- Zlaté Moravce

2.15. Podporovať rozvoj centier štvrtej skupiny:

- Dobšiná
- Fiľakovo
- Holíč
- Hurbanovo
- Kráľovský Chlmec
- Krupina
- Moldava nad Bodvou
- Nová Dubnica
- Rajec
- Sečovce
- Spišská Belá
- Stará Turá
- Svit
- Šurany
- Tornaľa
- Veľké Kapušany
- Vráble
- Žarnovica
- Dudince
- Hnúšťa
- Hriňová
- Kolárovo
- Krompachy
- Lipany
- Nová Baňa
- Poltár
- Rajecké Teplice
- Sobrance
- Spišské Podhradie
- Stupava
- Šahy
- Tisovec
- Trstená
- Veľký Meder
- Vrútky
- Želiezovce

2.16. Podporovať rozvoj centier piatej skupiny:

- Beluša
- Čierna nad Tisou
- Dvory nad Žitavou
- Giraltovce
- Jelšava
- Leopoldov
- Modrý Kameň
- Nováky
- Brezová pod Bradlom
- Čierny Balog
- Gbely
- Hanušovce nad Topľou
- Krásno nad Kysucou
- Medzev
- Nemšová
- Oščadnica

- Podolíneec
- Sládkovičovo
- Sliáč
- Spišská Stará Ves
- Spišské Vlachy
- Strážske
- Svätý Jur
- Tlmače
- Turzovka
- Veľký Šariš
- Vrbové

- 2.17. Podporovať rozvoj kvartérnych centier, predovšetkým v aglomeráciách s najväčším predpokladom zabezpečiť rozvoj kvartérnych aktivít, akými sú:
- bratislavsko – trnavsko – nitrianska aglomerácia,
 - košicko – prešovská aglomerácia,
 - banskobystricko – zvolenská aglomerácia a
 - žilinsko – martinská aglomerácia.

Ťažiská osídlenia

- 2.18. Podporovať ako ťažiská osídlenia najvyššej úrovne:
- bratislavsko – trnavské ťažisko osídlenia ako najvýznamnejšiu aglomeráciu európskeho medzinárodného významu,
 - košicko – prešovské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu medzinárodného významu s dominantným postavením v Karpatskom euroregióne,
 - banskobystricko – zvolenské a žilinsko – martinské ťažiská osídlenia ako aglomerácie najvyššieho celoštátneho a medzinárodného významu,
 - nitrianske a trenčianske ťažisko osídlenia ako aglomerácie celoštátneho významu
- 2.19. Podporovať ako ťažiská osídlenia druhej úrovne:
- liptovskomikulášsko – ružomersko – dolnokubínske ťažisko osídlenia,
 - lučenecko – rimavskosobotské ťažisko osídlenia,
 - michalovsko – vranovsko – humenské ťažisko osídlenia,
 - novozámocko – komárňanské ťažisko osídlenia,
 - popradsko – spišskonovoveské ťažisko osídlenia,
 - považsko-bystricko – púchovské ťažisko osídlenia,
 - prievadzské ťažisko osídlenia.
- 2.20. Podporovať ako ťažiská osídlenia tretej úrovne prvej skupiny:
- bánoveckobebravské a partizánske ťažisko osídlenia,
 - bardejovské ťažisko osídlenia,
 - levické ťažisko osídlenia,

- rožňavské ťažisko osídlenia,
 - topolčianske ťažisko osídlenia,
 - veľkokrtíšske ťažisko osídlenia,
 - žiarske ťažisko osídlenia.
- 2.21. Podporovať ako ťažiská osídlenia tretej úrovne druhej skupiny:
- banskoštiavnické ťažisko osídlenia,
 - gelnické ťažisko osídlenia,
 - hnúštianske ťažisko osídlenia,
 - kráľovskochľmecké ťažisko osídlenia,
 - medzilaborecké ťažisko osídlenia,
 - myjavské ťažisko osídlenia,
 - revúcke ťažisko osídlenia,
 - senické ťažisko osídlenia,
 - skalicko – holíčske ťažisko osídlenia,
 - sninské ťažisko osídlenia,
 - staroľubovnianske ťažisko osídlenia,
 - svidnícko – stropkovské ťažisko osídlenia,
 - šahianske ťažisko osídlenia,
 - štúrovské ťažisko osídlenia,
 - tornalianske ťažisko osídlenia,
 - trebišovské ťažisko osídlenia,
 - tvrdošínsko – námestovské ťažisko osídlenia,
 - veľkokapušíanske ťažisko osídlenia.
- 2.22. Podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí.
- 2.23. Podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažisk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území.
- 2.24. Sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov – sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej funkčnej komplexnosti regionálnych celkov.
- 2.25. Formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov dekoncentrovanej koncentrácie.
- 2.26. Upevňovať vnútroštátne sídelné väzby medzi ťažiskami osídlenia.

Rozvojové osi

- 2.27. Podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa:
- povážskú rozvojovú os: Bratislava – Trnava – Trenčín – Žilina,
 - žilinsko – podtatranskú rozvojovú os: Žilina – Martin – Poprad – Prešov,
 - žilinsko – kysucká rozvojová os: Žilina – Čadca – hranice s ČR,
 - košicko – prešovskú rozvojovú os: Prešov – Košice – Čaňa – hranice MR,
 - nitriansko – pohronskú rozvojovú os: Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen,
 - zvolensko – turčiansku rozvojovú os: Zvolen – Banská Bystrica – Turčianske Teplice – Martin (návrh v úseku Banská Bystrica – Martin),
 - zvolensko – juhoslovenskú rozvojovú os: Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice,
 - východoslovenskú rozvojovú os: Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranice UR (návrh vo výhľade),
 - záhorskú rozvojovú os: Bratislava – Malacky – Kúty – hranica ČR.
- 2.28. Podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:
- žitnoostrovnú rozvojovú os: Bratislava – Dunajská Streda,
 - ponitriansku rozvojovú os: Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno,
 - hornonitriansku rozvojovú os: Topoľčany/Bánovce nad Bebravou – Partizánske – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom,
 - pohronskú rozvojovú os: Tlmače – Levice – Želiezovce – Štúrovo,
 - juhoslovenskú rozvojovú os: Nové Zámky – Želiezovce – Šahy – Veľký Krtíš – Lučenec (návrh vo výhľade),
 - novohradskú rozvojovú os: Lučenec – Filákov – MR,
 - liptovsko – oravskú rozvojovú os: Ružomberok – Dolný Kubín – Trstená – hranice – PR,
 - hornopohronskú rozvojovú os: Banská Bystrica – Brezno – Heľpa,
 - šarišskú rozvojovú os: Prešov – Bardejov,
 - prešovsko – svidnícku rozvojovú os: Prešov – Svidník – hranice PR,
 - prešovsko – michalovskú rozvojovú os: Prešov – Hanušovce nad Topľou – Vranov nad Topľou – Strážske s odbočkou na Michalovce / Humenné,
 - vihorlatskú rozvojovú os: Humenné – Snina – hranice UR.

2.29. Podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:

- záhorskú – trnavskú rozvojovú os: Skalica–Holič – Senica – Trnava,
- dolnomoravskú rozvojovú os: Kúty – Skalica – Holič,
- malokarpatskú rozvojovú os: Modra – Smolenice – Chtelnica – Nové Mesto nad Váhom,
- rozvojovú os: Piešťany – Topoľčany,
- myjavskú rozvojovú os: Senica – Myjava – Stará Turá – Nové Mesto nad Váhom,
- podunajskú rozvojovú os: Senec – Galanta – Nové Zámky,
- dudvážsko – dunajskú rozvojovú os: Galanta – Dunajská Streda – Veľký Meder – Komárno – Štúrovo,
- kremnicko – turčiansku rozvojovú os: Žiar nad Hronom – Kremnica – Turčianske Teplice,
- kysuckú rozvojovú os: Čadca – Turzovka – Makov,
- kysucko – oravskú rozvojovú os: Krásno nad Kysucou – Nová Bystrica – Námestovo – Oravská Polhora,
- žilinskú rozvojovú os: Žilina – Varín – Terchová,
- rajeckú rozvojovú os: Žilina – Rajec,
- kežmarsko – ľubovniansku rozvojovú os: Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves,
- sabinovskú rozvojovú os: Prešov – Sabinov – Lipany – Plaveč,
- ľubovniansko – bardejovskú rozvojovú os: Stará Ľubovňa – Bardejov,
- ondavskú rozvojovú os: Bardejov – Svidník – Stropkov,
- laboreckú rozvojovú os: Stropkov – Medzilaborce – Humenné,
- hornádsku rozvojovú os: Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves – Krompachy – Košice,
- zemplínsku rozvojovú os: Košice – Slovenské Nové Mesto – Kráľovský Chlmec – Čierna nad Tisou,
- vranovsko-trebišovská rozvojovú os: Vranov nad Topľou – Sečovce – Trebišov,
- horehronskú rozvojovú os: Heľpa – Vernár – Poprad,
- rožňavskú rozvojovú os: Rožňava – Dobšiná – Vernár,
- muráňsku rozvojovú os: hranice MR – Tornaľa – Revúca – Tisovec,
- rimavickú rozvojovú os: Rimavská Sobota – Hnúšťa – Tisovec – Brezno,
- cerovskú rozvojovú os: Filakovo – Rimavská Seč – hranice MR,
- krupinskú rozvojovú os: Zvolen – Krupina – Šahy – hranica MR.

- 3. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom:**
- 3.1. Podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností..
- 3.2. Zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov.
- 3.3. Pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.
- 3.4. Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.
- 4. V oblasti zachovania, zhodnotenia a využívania kultúrneho dedičstva**
- 4.1. Posudzovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno – historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálne ekonomickom rozvoji.
- 4.2. Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji:
- územia lokalít zapísaných v Zozname svetového dedičstva,
 - územia pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón,
 - územia historických jadier miest a obcí,
 - známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov,
 - národné kultúrne pamiatky, kultúrne pamiatky, ich súbory a areály a ich ochranné pásma,
 - územia miest a obcí, kde je zachytený historický stavebný fond, ako aj časti rozptýleného osídlenia,
 - novodobé architektonické a urbanistické diela,
 - areály architektonických diel s dotvárajúcim prírodným prostredím,
 - historické technické diela.
- 4.3. Rešpektovať objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ochranné pásma.

- 5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry:**
- 5.1. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni národnej, regionálnej aj lokálnej.
 - 5.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností územia a najmä v osobitne chránených územiach, prvkoch územného systému ekologickej stability, NECONET a biotopoch osobitne chránených a ohrozených druhov bioty využívanie územia zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny.
 - 5.3. Zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odsránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.
 - 5.4. Zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability, prípadne obnovu biotickej integrity a biologickej rozmanitosti v územiach a krajinných segmentoch s narušeným prírodným, resp. životným prostredím.
 - 5.5. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre akvatickú a semiakvatickú biotu vodných ekosystémov.
 - 5.6. Identifikovať stresové faktory v území a zabezpečovať ich elimináciu.
 - 5.7. Zabezpečovať vhodnú delimitáciu pôdneho fondu v súlade s potenciálom územia.
 - 5.8. Uplatňovať účinné krajinnoekologické a technické opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov pri využívaní prírodných zdrojov a kultúrno-historických štruktúr..
 - 5.9. Rešpektovať ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd. Zabezpečovať ochranu pôdnych zdrojov vhodným a racionálnym využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny.
 - 5.10. Asanovať a revitalizovať územia s vysokým stupňom environmentálnej záťaže.
 - 5.11. Eliminovať nadmerné čerpanie neobnoviteľných zdrojov, regulovať využívanie obnoviteľných zdrojov v súlade s mierou ich samoreprodukcie a revitalizovať narušené prírodné zdroje.
- 6. V oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja:**
- 6.1. Rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy mestského osídlenia a tým zabezpečovať aj vyváženú socio–ekonomickú úroveň regiónov

- 6.2. Zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním územia regiónov výkonnou komunikačnou a technickou infraštruktúrou.
- 6.3. Diverzifikovať odvetvovú ekonomickú základňu miest a regiónov a podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie.
- 6.4. Vytvárať podmienky pre rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou.
- 6.5. Sústrediť pozornosť na rozvoj „Globálnej informačnej spoločnosti“ v Slovenskej republike predovšetkým skvalitňovaním infraštruktúry komunikačných systémov.
- 6.6. Harmonizovať proces programovania a implementácie Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 a Národného plánu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky s cieľom vytvoriť podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj regiónov Slovenskej republiky.

7. V oblasti poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva

- 7.1. Stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd, najmä pôd pod závlahami, pôd vinohradov a najlepších bonít, a ochranu výmery a kvality pôdy uskutočňovať nielen ako ochranu hospodársko–sociálneho potenciálu štátu, ale aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia.
- 7.2. Stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárske odvetvie diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí.
- 7.3. Zabezpečiť v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských oblastiach so sťažnými prírodnými podmienkami primeranú životnú úroveň a zlepšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja vidieckych oblastí.
- 7.4. Rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s lesnou činnosťou, ako integrovanú súčasť lesného hospodárstva, podporujúce rozvoj vidieka.
- 7.5. Realizovať ozdravné opatrenia v najviac poškodených lesných spoločenstvách.

8. V oblasti priemyslu a stavebníctva

- 8.1. Vychádzať pri územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov.
- 8.2. Podporovať budovanie rôznych typov priemyselných parkov vo všetkých regiónoch Slovenskej republiky na základe zhodnotenia ich externých a interných lokalizačných faktorov.
- 8.3. Vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno – historického potenciálu územia a historického stavebného fondu so zohľadňovaním špecifik jednotlivých regiónov Slovenskej republiky a využívať pritom predovšetkým miestne suroviny.

- 8.4. Vychádzať pri vytváraní a prevádzke výrobných kapacít z využitia komparatívnych výhod regiónu (poloha, ekonomický potenciál, disponibilné zdroje).

9. V oblasti rozvoja rekreácie a turizmu:

- 9.1. Podporovať tie druhy a formy turizmu, ktoré sú predmetom medzinárodného záujmu (kúpeľný, poznávací kultúrny, horský letný a zimný, tranzitný turizmus a poľovníctvo).
- 9.2. Nadviazať na medzinárodný turizmus a to najmä sledovaním turistických tokov a dopravných trás prechádzajúcich, resp. končiacich na Slovensku. Venovať väčšiu pozornosť aktívnemu zahraničnému turizmu, cezhraničným vzťahom a malému prihraničnému turizmu.
- 9.3. Previazať dôslednejšie ciele rekreačného a poznávacieho turizmu.
- 9.4. Dotvoriť funkčno-priestorový systém rekreácie a turizmu na celoslovenskej úrovni vytváraním siete rekreačných územných celkov, siete rekreačných záujmových území väčších miest a siete ucelených území vidieckeho osídlenia.
- 9.5. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.
- 9.6. Podporovať podmienky pre prímestskú rekreáciu obyvateľov miest v ich záujmovom území.
- 9.7. Zabezpečovať v liečebných kúpeľoch únosný pomer funkcie liečebnej, turisticko-rekreačnej, kultúrno-spoločenskej a ich funkčných plôch.
- 9.8. Podporovať vznik a rozvoj miestnych kúpeľov na základe využitia špecifik daného územia.
- 9.9. Na podporu rozvojových smerov turizmu využívať najmä cestnú dopravu a rozvoj cestnej siete ako aj budovanie príslušnej technickej infraštruktúry.
- 9.10. Na území Národných parkov a Chránených krajinných oblastí dodržiavať únosný pomer funkcie ochrany prírody a ostatných funkcií spojených s rekreáciou a turizmom.

10. V oblasti rozvoja sociálnej infraštruktúry:

Školstvo

- 10.1. Podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území štátu.
- 10.2. Znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelania podporou vzdelávacích centier v prirodzených sídelných centrách a prispôbovať sieť stredných škôl trhu práce a podporovaným ekonomickým aktivitám.

- 10.3. Diverzifikovať vysokoškolské štúdium predovšetkým do území, ktoré sú ekonomicky problémové a ktoré potrebujú nové rozvojové impulzy. V týchto územiach vytvárať, v súčinnosti s podporou adekvátnych ekonomických aktivít, vysoké školy podstatne viac zamerané na prax, t.j. zabezpečujúce štúdium na bakalárskej úrovni a sledujúce podporované ekonomické aktivity.
- 10.4. Zriadiť vyššie odborné školy poskytujúce pomaturitné vzdelávanie v oblastiach vyžadujúcich podporu regionálneho rozvoja.

Zdravotníctvo

- 10.5. Rozvíjať zariadenia liečebnej starostlivosti v záujme ich optimálneho využitia v rovnocennej prístupnosti obyvateľov.
- 10.6. Podporovať malé a stredné podnikania v oblasti zdravotníctva a to najmä v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier.
- 10.7. Rozšíriť kapacitu odborných liečebných ústavov a liečební v súlade s potrebami obyvateľstva v regiónoch.

Sociálna starostlivosť

- 10.8. Riešiť nedostačujúce kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a zaostalosť priestorovej vybavenosti v regiónoch.
- 10.9. Podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni.

Kultúra a umenie

- 10.10. Podporovať rovnomerne prevádzku a činnosť existujúcej siete kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

11. V oblasti rozvoja nadradeného dopravného vybavenia:

- 11.1. Stabilizovať základné zónovanie Slovenskej republiky v priestoroch:
- Bratislava,
 - Juhozápadné Slovensko a dopravno–gravitačné centrum Nitra/Nové Zámky ,
 - Severozápadné Slovensko a dopravno–gravitačné centrum Žilina/Martin,
 - Stredné Slovensko a dopravno–gravitačné centrum Zvolen/Banská Bystrica,
 - Východné Slovensko a dopravno–gravitačné centrum Košice/Prešov.
- 11.2. Rešpektovať prioritné postavenie intermodálnej infraštruktúry a sietí TINA.

- 11.3. Rešpektovať dopravné siete a zariadenia alokované v trasách multimodálnych koridorov (hlavná sieť TINA),
- multimodálny koridor č. IV. ČR – Kúty – Bratislava/Rusovce – MR lokalizovaný pre cestné komunikácie, ČR – Kúty – Bratislava/Rusovce – Nové Zámky – Štúrovo – MR lokalizovaný pre trate železničnej a kombinovanej dopravy, Vážska vodná cesta v úseku Komárno – Sereď, vodná cesta Morava (v študijnej polohe, potreba vyjasnenia konfliktu so záväzkami dohovoru o mokradiach),
 - multimodálny koridor č. V.a. Bratislava – Žilina – Prešov/Košice – Záhor/Čierna nad Tisou – Ukrajina, lokalizovaný pre cestné komunikácie a pre trate železničnej a kombinovanej dopravy, vysokorýchlostná železničná trať juh - sever Rakúsko – Bratislava – Žilina – Poľsko s vetvou Čadca – Ostrava (v študijnej polohe), Vážska vodná cesta v úseku Sereď – Žilina, vodná cesta Bodrog/Tisa (potreba vyjasnenia konfliktu so záväzkami dohovoru o mokradiach) v úseku Ladmovce – hranica MR
 - multimodálny koridor č. VI. Žilina – Čadca – Skalité – PR lokalizovaný pre cestné komunikácie a pre trate železničnej a kombinovanej dopravy, Hričovské Podhradie – Žilina (Brodno) – Čadca – Skalité – PR a Višňové (Dubná Skala) diaľnica D1 – Žilina (Brodno) diaľnica D3 pre cestné komunikácie, vodná cesta Kysuca - PR/ČR (v študijnej polohe, potreba vyjasnenia konfliktu so záväzkami dohovoru o mokradiach),
 - multimodálny koridor č. VII. Dunaj s verejnými prístavmi v Bratislave, Komárne a Štúrove,
 - terminály kombinovanej dopravy a tovarové centrá nákladnej dopravy v Bratislave, Žiline a Košiciach, terminál kombinovanej dopravy v Dobrej, hlavné železničné stanice v Bratislave, Žiline, Zvolene a Košiciach,
 - letiská pre medzinárodnú dopravu v Bratislave, Košiciach a Poprade,
 - výhľadové prístavy na Vážskej vodnej ceste v Sereďi, Hlohovci, Novom Meste nad Váhom, Trenčíne, Dubnici nad Váhom, Púchove, Považskej Bystrici a Žiline,
 - multimodálny koridor s pracovným názvom „Pobaltský koridor“ vedený v línii PR (Lublin – Rzesow) – Prešov – Košice – MR (Miškovec – Debrecín) lokalizovaný pre cestné komunikácie pre trate železničnej a kombinovanej dopravy, návrh KURS 2001 nad rámec rezortných koncepcií.
- 11.4. Rešpektovať dopravné siete a zariadenia alokované v trasách doplnkových koridorov TINA,
- 11.4.1. Železničné trate TINA
- Železničné prepojenie multimodálneho koridoru č. IX s Poľskom v línii PR – Plaveč – Prešov – Košice – Kechnec – MR,
 - Leopoldov – Galanta,
 - Nové Zámky – Komárno,

- Púchov – Strelenka – ČR,
 - Čadca – Svrčinovec – ČR,
 - Nové Zámky/Palárikovo – Levice – Zvolen – Lučenec – Košice.
- 11.4.2. Cestné komunikácie TINA
- Martin – Turčianske Teplice–Zvolen – Šahy – MR, s rovnocenným alternatívnym trasovaním v líniach Turčianske Teplice – Šášovské Podhradie – Zvolen a Turčianske Teplice – Banská Bystrica – Zvolen,
 - MR – Milhošť – Košice – Prešov – Lipníky – Svidník – PR
- 11.4.3. Výhľadová súčasť doplnkovej siete cestných komunikácií TINA
- diaľnica D1 (priestor Madunice/Leopoldov) – Hlohovec – Nitra – Nové Zámky – Komárno – MR Komárom – diaľnica M1,
 - Púchov – Lysá pod Makytou – ČR,
 - Trenčín – Drietoma – ČR,
 - Svrčinovec – ČR.
- 11.5. Rešpektovať dopravné siete zaradené podľa európskych dohôd (AGR, AGC, AGTC)
- 11.5.1. Cestné komunikácie
- Bratislava – Dunajská Streda – Veľký Meder – Medveďov – MR,
 - Bratislava – Senec – Sládkovičovo – Sereď – Nitra – Žiar nad Hronom,
 - Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Košice,
 - PR – Trstená – Dolný Kubín – Kraľovany/Ružomberok (s napojeniami na diaľnicu D1),
- 11.5.2. Výhľadová súčasť siete cestných komunikácií
- ČR – Holíč – Senica – Trnava – Sereď,
 - D2 Bratislava (Jarovce) – Most pri Bratislave – Ivanka pri Dunaji – D1 Bratislava (Vajnory) – Marianka – Stupava D2 – Marcheg/Rakúsko (nultý okruh Bratislavy)
 - Lučenec – Šiatorská Bukovinka – MR,
 - Lipníky – Vranov nad Topľou – Humenné – Michalovce,
- 11.5.3. Výhľadová súčasť siete železničných tratí
- Šaľa – Nitra.
- 11.5.4. Terminály kombinovanej dopravy
- Nové Zámky,
 - Štúrovo,
 - Zvolen,
 - Ružomberok.
- 11.5.5. Letiská hlavnej siete
- Piešťany,
 - Sliač,
 - Žilina.

- 11.5.6. Potenciálne letiská hlavnej siete
- Lučenec,
 - Svidník.
- 11.6. Rešpektovať hlavné dopravné siete pre medzinárodnú turistickú dopravu,
- 11.6.1. Železničné trate
- západná severojužná trasa (Krakow – Nowy Targ) PR – Trstená – Dolný Kubín – Kralovany – Vrútky – Banská Bystrica – Zvolen – Šahy – MR (Budapešť),
- 11.6.2. Cestné komunikácie
- západná severojužná trasa (Krakow – Nowy Targ) PR – Trstená – Dolný Kubín – Ružomberok – Donovaly – Banská Bystrica – Zvolen – Šahy – MR (Budapešť), s vylúčením nákladnej tranzitnej dopravy v úseku Ružomberok – Donovaly – Banská Bystrica,
 - východná severojužná trasa (Krakow – Nowy Targ) PR – Podspády – Spišská Belá – Kežmarok – Poprad – Vernár – Rožňava – Tornaľa – Kráľ – MR (Budapešť) s vylúčením nákladnej tranzitnej dopravy v úseku Podspády – Spišská Belá – Poprad – Rožňava.
 - Vitanová – Oravice – Zuberec – Liptovský Hrádok – Pribylina – Starý Smokovec – Ždiar – Javorina (Malý tatranský okruh) s vylúčením tranzitnej nákladnej dopravy v celom úseku.
- 11.7. Rešpektovať dopravné siete celoštátnej úrovne,
- 11.7.1. Cestné komunikácie
- Bratislava – Dunajská Streda – Nové Zámky – Veľký Krtíš – Lučenec (tzv. južný cestný ťah),
 - Veľký Meder – Komárno,
 - Nitra – Topoľčany – Partizánske – Prievidza – Nitrianske Pravno – Turčianske Teplice, s vetvou Topoľčany – Chynorany – Bánovce nad Bebravou,
 - ČR – Makov – Čadca – Krásno nad Kysucou – Nová Bystrica – Oravská Lesná – Námestovo – Trstená – Suchá Hora – PR s pokračovaním PR – Spišská Stará Ves – Stará Ľubovňa – Ľubotín – Bardejov – Svidník,
 - Banská Bystrica – Brezno – Vernár,
 - Poprad – Spišská Belá – Stará Ľubovňa – Mníšek nad Popradom – PR
 - Ľubotín – Sabinov – Prešov,
 - Humenné – Snina – Ubl'a – Ukrajina,
 - Vranov nad Topľou – Trebišov – Slovenské Nové Mesto – Čierna nad Tisou – Ukrajina.
- 11.8. Rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne.
- 11.8.1. Železničné trate
- Bratislava – Dunajská Streda – Komárno,
 - ČR – Kúty – Jablonica – Trnava – Sereď,

- Šurany – Nitra – Prievidza – Horná Štubňa,
- Lužianky – Leopoldov,
- Chynorany – Trenčín,
- Levice – Štúrovo,
- Nové Mesto nad Váhom – Vrbovce,
- Lužianky – Kozárovce,
- Vrútky – Horná Štubňa – Hronská Dúbrava,
- Horná Štubňa – Banská Bystrica,
- Zvolen – Šahy,
- Fil'akovo - Šiatorská Bukovinka,
- Banská Bystrica – Margecany,
- Poprad – Plaveč,
- Slanec – Trebišov – Humenné – Medzilaborce – PR
- Prešov – Vranov nad Topľou – Humenné,

11.8.2. Cestné komunikácie

- Rakúsko – Moravský Svätý Ján – Šaštín Stráže – Senica – Nové Mesto nad Váhom,
- Rakúsko – Záhorská Ves – Malacky – Šaštín Stráže/Pezinok – Senec – Šamorín,,
- Sládkovičovo – Galanta – Šaľa – Nové Zámky – Štúrovo,
- Šoporňa – Šaľa,
- Galanta – Dunajská Streda,
- Komárno – Štúrovo,
- Hronský Beňadik – Kálna nad Hronom – Štúrovo,
- Nitra – Vráble – Kálna nad Hronom – Levice,
- Žilina – Rajec – Nitrianské Pravno,
- Makov – Bytča,
- PR – Novot' – Zakamenné,
- PR – Oravská Polhora – Námestovo,
- Veľký Krtíš – Slovenské Ďarmoty – MR,
- Liptovský Hrádok – Brezno – Tisovec – Rimavská Sobota,
- Červená Skala – Tisovec,
- Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves – Košice – Slanec – Zemplínske Jastrabie – Veľké Kapušany – Ukrajina,
- Svidník – Medzilaborce – Palota – PR,
- Humenné – Medzilaborce – PR,
- PR – Becherov – Zborov – Bardejov – Kapušany,
- (Bardejov) – Tarnov – Kurov – PR.

11.8.3. Regionálne letiská pre medzinárodnú dopravu

- potenciálne letiská Nitra, Prievidza, Trenčín, Ružomberok, Prešov, Kamenica nad Cirochou.

- 11.9. Podporovať doplnkové postavenie dopravnej infraštruktúry vedľajšieho medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu, ktorá spolu s intermodálnou infraštruktúrou a sieťami TINA vytvára nadradenú dopravnú sústavu.

12. V oblasti rozvoja nadradeného technického vybavenia:

Vodné hospodárstvo

- 12.1. Zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí. Nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na odvedenie vnútorných vôd v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody.
- 12.2. Zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ.
- 12.3. Zvyšovať využívanie kapacít vybudovaných veľkozdrojov pitnej vody (vodárenských nádrží) urýchlením výstavby prívodov vody a vodovodných sietí v obciach v bilančnom dosahu týchto zdrojov.
- 12.4. Zvyšovať spoľahlivosť zásobovania pitnou vodou rozširovaním diverzifikácie zdrojov, využívaním vzájomného prepojenia zdrojov podzemnej a povrchovej vody a budovaním vodárenských dispečingov.
- 12.5. Zavádzať opatrenia na znižovanie strát vody, orientovať investície na rekonštrukciu diaľkovodných potrubí a vodovodných sietí.
- 12.6. Zabezpečovať územnú prípravu pre výstavbu veľkokapacitných zdrojov vody na zásobovanie v deficitných oblastiach a v oblastiach s ohrozenou kvalitou vody.
- 12.7. Zabezpečovať podľa návrhu plánu územného rozvoja a z neho vyplývajúcich potrieb prípravu zdrojov vody tak, aby sa docielil súlad medzi rozvojom vodného hospodárstva, ochranou prírody a ekologickou stabilitou územia.
- 12.8. Zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania s cieľom postupne:
 - znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,
 - zosúladiť vypúšťanie odpadových vôd z jestvujúcich kanalizácií a ČOV s legislatívou požadovaným stavom,
 - zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami legislatívy EÚ (budovať ČOV v sídlach s verejnou kanalizáciou, budovať verejné kanalizácie s mechanicko-biologickým čistením v aglomeráciách nad 2000 EO, a pod.)

Energetika

- 12.9. Zabezpečiť územnú prípravu pre dobudovanie vnútroštátnych elektrických vedení a výstavbu ďalších medzinárodných prepojení v súvislosti s liberalizáciou energetiky a s otvorením trhov s elektrickou energiou.

- 12.10. Optimalizovať územné vedenie trás potrubných vedení strategických surovín (ropa, zemný plyn) v súlade s rozvojom ropného a plynárenského priemyslu s cieľom udržať a posilniť strategicky dôležité postavenie Slovenska z pohľadu medzinárodných tranzitov a obchodu v Európe.
- 12.11. Rešpektovať územný dopad prepojenia SR na tranzitný plynovod JAMAL a potrebu výstavby ďalších zásobníkov plynu.
- 12.12. Akceptovať v územnom rozvoji potrebu dobudovania skladovacích kapacít pre núdzové zásoby ropy v objeme 90 dní spotreby uplynulého roku a stavieb pre zabezpečenie diverzifikácie zásobovania Slovenska ropou.
- 12.13. Presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam, kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom.
- 12.14. Utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike.
- 12.15. Podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb.

Odpadové hospodárstvo

- 12.16. Usmerniť cieľové smerovanie nakladania s určenými druhmi a množstvami odpadov v určenom čase, budovania nových zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov, ako aj budovania zariadení na iné nakladanie s odpadmi v území v súlade s Programami odpadového hospodárstva.
- 12.17. Vytvárať územné predpoklady pre zabezpečenie zneškodňovania nebezpečných odpadov ako podmienku ďalšieho rozvoja niektorých priemyselných odvetví.
- 12.18. Koordinovať a usmerňovať výstavbu nových skládok tak, aby kapacitne a spádovo zabezpečili požiadavky na ukladanie odpadov v jednotlivých regiónoch podľa ich špecifickej potreby.
- 12.19. Vytvárať územné podmienky pre výstavbu regionálnych podnikov a prevádzok na separáciu a recykláciu odpadov a spaľovní odpadov pre jednotlivé oblasti s ich lokalizáciou v optimálnom dosahu najväčších producentov odpadov.

Použité skratky:

AGC	Accord européen sur les grandes lignes internationales de Chemin de fer (Európska dohoda o hlavných železničných medzinárodných tratiach)
AGR	Accord européen sur les grandes routes de trafic international (Európska dohoda o hlavných cestách s medzinárodnou prevádzkou)
AGTC	Accord européen sur les grandes lignes de transport international combiné et les installations connexes (Európska dohoda o hlavných tratiach medzinárodnej kombinovanej dopravy a ich zariadeniach)
EÚ	Európska únia
NECONET	National Ecological Network (Národná ekologická sieť)
TINA	Transeuropean Infrastructure Needs Assessment (Zhodnotenie potrieb dopravných infraštruktúr)

